

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı:

Ankara,

DANIŞTAY BAŞKANLIĞINA

Yürütmenin Durdurulması Taleplidir.

DAVACI _____ : Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
Oğuzlar Mahallesi Barış Manço Cd. Avukat Özdemir Özok Sokak No: 8
Balgat/ ANKARA

VEKİLİ _____ :
Aynı adreste

DAVALI _____ : T.C. Cumhurbaşkanlığı
Cumhurbaşkanlığı Külliyesi Beştepe/ANKARA

KONU _____ : 16 Şubat 2023 tarihli ve 32106 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 15 Şubat 2023 tarih 6802 sayılı Cumhurbaşkanlı Kararı ve karar ile yürürlüğe konulmasına karar verilen 6802 sayılı Cumhurbaşkanlı Kararının eki kararın öncelikle **YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASI** ve akabinde **İPTALİ** talebinden ibarettir.

YAYIM TARİHİ _____ : 16.02.2023

1

I-USULE İLİŞKİN AÇIKLAMALARIMIZ:

Türkiye Barolar Birliğinin Dava Açmaktaki Menfaat ve Ehliyeti

Bilindiği üzere, T.C. Anayasası'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuk güvenliğini sağlayan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Anayasa'nın 135. maddesinin birinci fıkrasına uyarınca, "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı:

Ankara,

ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir”.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 109. maddesine göre ise, Türkiye Barolar Birliği, bütün baroların katılımıyla oluşan, kamu kurumu niteliğinde, tüzel kişiliğe sahip bir meslek kuruluşudur. Müvekkil Türkiye Barolar Birliği'nin varlık sebebi, salt meslek mensuplarına güvence sağlamak olmayıp, ayrıca *“hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak ve korumak, bu kavramlara işlerlik kazandırmak”* Avukatlık Kanunu'nun 110/17 maddesiyle Türkiye Barolar Birliğine verilmiş bir görevdir.

Avukatlık Kanunu'nun 2. maddesi uyarınca; avukatlığın amacı, hukuki münasebetlerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır. Avukat bu amaçla hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis eder.

Türkiye Barolar Birliği, kurulduğu günden bu yana yasaların bir meslek kuruluşu olarak kendisine yüklediği görevlerinin yanında, toplumun hukuki sorunlarıyla ilgili görüş ve önerileriyle de Türk hukuk sisteminin gelişmesine katkı sağlamış olup, sağlamaya da devam edecektir.

Aşağıda açıklanacağı üzere; dava konusu işlem ile 06.02.2023 tarihinde meydana gelen ve ağır yıkımlara yol açan depremden on gün sonra, yaralarının sarılması için devletin tüm imkanları ile seferber olması gerekirken, sadece belli bir şirkete özel olarak birçok düzenleme getirilmek suretiyle yatırımın desteklenmesine ilişkin toplum vicdanını ağır yaralayan bir karar alınmış olup toplumun içinde bulunduğu durum dikkate alınmaksızın idari işlemin temel unsurlarından olan kamu yararı taşımayan ve eşitlik ilkesine de aykırı olan dava konusu işlemin toplumun genelinin menfaatini de ilgilendirdiği göz önüne alındığında *hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak ve korumak, bu kavramlara işlerlik kazandırmak* görevi kapsamında Birliğimizin işbu davayı açmakta hak ve menfaati bulunmaktadır.

Keza depremde yıkıma maruz kalan on ilimizde 16 bin avukat meslektaşımız ve yine bu il Barolarında staj yapmakta olan yüzlerce stajyer avukat bulunmaktadır. Bazı illerimizin depremden daha fazla zarar gördüğu, bazı illerimizde görece daha küçük çaplı bir yıkım yaşandığı göz önünde bulundurulduğunda 10 binden fazla meslektaşımızın ofislerinin ve evlerinin depremden doğrudan etkilendiği ve kullanılamaz durumda olduğu açıktır. Bu da, yaklaşık olarak, Türkiye'de yaşayan her 15 avukattan 1'inin, evini ve ofisini kaybetme düzeyinde depremden etkilendiğini göstermektedir. Birliğimizce deprem sonrası ağır yaraların sarılması ve meslektaşlarımızın sorunlarının çözümü için çok yönlü çalışmalar

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı:

Ankara,

yapılmakta olup bu bağlamda da Birliğimizin, deprem bölgesine aktarılması gerekli kaynakların dava konusu işlem ile destek kapsamında kullanımını öngören kararın iptali istemi ile dava açmakta bu yönüyle de hak ve menfaati bulunmaktadır.

II- ESASA İLİŞKİN AÇIKLAMALARIMIZ ve İPTAL NEDENLERİ:

16 Şubat 2023 tarihli ve 32106 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 15 Şubat 2023 tarih 6802 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile "Konya ilinde yapılacak olan direkt soğutmalı slab döküm yöntemi ile sıcak ve/veya soğuk haddelenmiş alüminyum yassı mamul üretim tesisi yatırımına proje bazlı devlet yardımı verilmesine ilişkin ekli kararın yürürlüğe konulmasına;" karar verilmiş olup ekli karar ile kararın amacı Eti Alüminyum A.Ő. tarafından Konya ilinde yapılacak olan direkt soğutmalı slab döküm yöntemi ile sıcak ve/veya soğuk haddelenmiş alüminyum yassı mamul üretim tesisi yatırımının desteklenmesi olarak açıklanmıştır. Kararın ikinci maddesi ile yatırımın nitelikleri açıklanmış olup öngörülen toplam sabit yatırım tutarının 3.010.545.522 TL olduğu anlaşılmaktadır.

Kararın 3. maddesi uyarınca yatırım projesi;

- Gümrük vergisi muafiyeti
- KDV istisnası
- KDV iadesi
- Vergi indirim (vergi indirim oranı: %100, yatırıma katkı oranı %85, yatırım katkı tutarının yatırım katkı döneminde kullanılabilir oranı %100)
- Sigorta primi işveren hisse desteği (azami tutar sınırı olmaksızın 10 yıl)
- Nitelikli personel desteği (azami 75.0000.000 TL)
- Enerji desteği (işletmeye geçiş tarihinden itibaren 10 yıla kadar 200.000.000 TL'yi aşmamak üzere enerji tüketim harcamalarının %50'si)

desteklerinden yararlandırılacaktır.

1- Dava konusu işlem amaç ve sebep unsurları bakımından hukuka aykırıdır.

İdari işlemlerde amaç, kamu yararı olmalıdır.

Ancak, kanunlar bu genel amacın dışında özel bazı amaçlar için de idari işlem tesis edilmesini gerektirebilir. İster genel amaçla isterse kanunun öngördüğu özel amaçla yapılmış olsun, tüm idari işlemlerin amaç bakımından hukuka uygun yapılması gerekir. Kamu yararı genel amacına veya o işlem için kanunla belirlenmiş özel amaca aykırı yapılan işlemler, amaç yönünden hukuka aykırı idari işlem olarak kabul edilir.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı:

Ankara,

Dava konusu işlemde ise amaç "Eti Alüminyum A.Ş. tarafından Konya ilinde yapılacak olan direkt soğutmalı slab döküm yöntemi ile sıcak ve/veya soğuk haddelenmiş alüminyum yassı mamul üretim tesisi yatırımının desteklenmesi olarak açıklanmıştır." olarak açıklanmaktadır.

T.C. Anayasası'nın 2. maddesi ile cumhuriyetin nitelikleri belirlenmiş olup Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.

Anayasa'nın 5. maddesi insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamayı devletin temel amaç ve görevleri arasında saymıştır. Devletin kişilerin mülkiyet hakkından ve hak arama hürriyetinden tam anlamıyla yararlanabilmeleri ve mülkiyet hakkının etkili bir şekilde korunması amacıyla yasal, idari, mali, yargısal ve diğer önlemleri alması gerekir. Anayasa'nın 2. ve 5. maddeleri sosyal devlet ilkesini düzenlemekte olup bu düzenlemeler uyarınca, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak devletin görevi olarak belirlenmiştir.

Anayasa'nın "Vergi ödevi" başlıklı 73. maddesi "Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür.

Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.

Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır.

Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muaflık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir." şeklindedir.

Anayasa Mahkemesinin birçok kararında da yer verildiği üzere Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan sosyal hukuk devleti, temel hak ve özgürlükleri en geniş ölçüde sağlayan ve güvence altına alan, toplumsal gerekleri ve toplum yararını gözeten kişi ve toplum yararı arasında denge kuran, toplumsal dayanışmayı üst düzeyde gerçekleştiren, güçsüzleri güçlüler karşısında koruyarak eşitliği, sosyal adaleti sağlayan, çalışma hayatının gelişmesi için önlemler alarak çalışanları koruyan, millî gelirin adil bir biçimde dağıtılmasını sağlayan devlettir.

Anayasa'nın "Vergi Ödevi" başlıklı 73. maddesinin birinci fıkrasında kamu giderlerini karşılamak üzere verginin malî güce göre alınması ve genelliği, ikinci fıkrasında vergi yükünün adaletli ve dengeli bir biçimde dağılımı öngörülmüştür.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı:

Ankara,

1999 yılında gerçekleşen deprem sonrasında ek gelir ve ek kurumlar vergisi düzenlemesiyle, mükelleflerin 1998 yılı gelirlerine ilişkin olarak, 193 sayılı Gelir Vergisi ile 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Yasalarına göre ödedikleri vergiye ek olarak bir yükümlölük öngörölmiş başkaca mali yükümlölükler getirilmiş olup işbu düzenlemelerin iptali istemi ile Anayasa Mahkemesine başvurulması üzerine Anayasa Mahkemesinin 28.03.2001 tarih 1999/51 E., 2001/63 K. sayılı kararı ile özetle deprem nedeniyle oluşan ekonomik kayıpların giderilmesi ve toplumsal dayanışmanın sağlanması gibi sosyal ve ekonomik koşulların zorunlu kıldığı nedenlerle, ek vergi getirilmesinde kamu yararının gözetildiği belirlemesine yer verilerek iptal istemlerinin reddine karar verilmiştir.

Bilindiği üzere 06.02.2023 günü saat 04.17'de meydana gelen ve merkez üssü Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesi olarak tespit edilen deprem ve sonrasında meydana gelen ikinci deprem ile başta Kahramanmaraş olmak üzere Adana, Hatay, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Malatya, Osmaniye, Elazığ, Adıyaman ve Şanlıurfa'yı etkilemiş ve bu illerin ilçelerinde ve köylerinde de onarılamaz yıkımlara, can kayıplarına ve yaralanmalara yol açmıştır. Öte yandan Cumhuriyet tarihinin en büyük felaketi olduğu ortaya çıkan afetin; psikolojik, sosyal ve ekonomik tahribatı itibarıyla ülkemizin tümünü olumsuz etkisi altına aldığı da açıktır.

Dava konusu işlemin de bu elim olaydan bağımsız değerlendirilmesi olanaksız görölmektedir. Henüz enkaz kaldırma çalışmaları dahi tamamlanmışken mevcut koşullarda kamu yararının, kaynakların depremzede vatandaşlarımızın yaralarının sarılması, deprem bölgesinde yer alan illerimizin yeniden ayağa kaldırılmasını gerektirdiği açıktır. Bu kapsamda da cumhurbaşkanı kararı ile takdir yetkisinin belirli bir şirkete yönelik olarak vergi muafiyeti sağlanması ve destek verilmesi şeklinde kullanılması suretiyle, devlet gelirlerin sınırlanması ve kaynakların bir şirket lehine kullanılmasındaki kamu yararının tartışılması gerektiği, kamu vicdanının ise bunu kabul etmeyeceği açıktır.

2- Dava konusu işlem eşitlik ilkesine aykırı olarak kişiye özel tesis edilmiştir.

Anayasanın başlangıç kısmının 6. paragrafında; Her Türk vatandaşının Anayasa'daki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak, hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme hakkının olduğu açıklanmıştır.

T.C Anayasası'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10.maddesi, "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı:

Ankara,

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.

Çocuklar, yaşlılar, özürllüer, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.” şeklindedir.

Dava konusu işlem ile yatırım desteği verilen Eti Alüminyum A.Ş., 2005 yılında özelleştirme kapsamında Cengiz Holding bünyesine dahil edilmiştir.

Dava konusu işlem ile yatırım desteği kararı alınan işbu şirketten başkaca şirketlerin aynı mahiyette işi yapıp yapmadığı, işin yapılmasının bu miktarda bir teşviği zorunlu kılıp kılmadığı, başkaca şirketlerin aynı işi devlet bütçesine yük olmaksızın veya daha az yükte yapıp yapamayacağı da ayrıca araştırılması ve değerlendirilmesi gereken hususlardır.

Bu bağlamda da başkaca şirketlere benzer desteklerin sağlanıp sağlanmadığının da ortaya konulması suretiyle dava konusu işlemin anayasal eşitlik şartlarını haiz olup olmadığı açıklamaya muhtaçtır.

Keza aynı mali güce sahip mükelleflerin farklı vergilendirilmesine yol açan vergi teşvikleri anayasal güvence altında olan eşitlik ilkesine aykırılık yaratır.

III -YÜRÜTMENİN DURDURULMASI NEDENLERİ

İdari Yargılama Usul Kanunu md. 27/2 uyarınca “*Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler.*” Davacının “yürütmenin durdurulması” talebinin kabul edilebilmesi için kanunda yer alan “*idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi*” gerekmektedir.

Yukarıda ayrıntılarına yer verildiği üzere; 6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen depremin ağır yaralarının sarılabilmesi devlet kaynaklarının öncelikli olarak buraya yönlendirmesini zorunlu kıldığından dava konusu işlemin uygulanması halinde telafisi güç

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sayı:

Ankara,

veya imkânsız zararların doğması muhtemeldir. Bu sebeple, uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararlar doğacağından yürütmenin durdurulması talebimizin kabulüne karar verilmesi gerekmektedir.

SONUÇ VE İSTEM : Yukarıda arz edilen ve re'sen dikkate alınacak diğer nedenlerle;

16 Şubat 2023 tarihli ve 32106 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 15 Şubat 2023 tarih 6802 sayılı Cumhurbaşkanlı Kararı ve karar ile yürürlüğe konulmasına karar verilen 6802 sayılı Cumhurbaşkanlı Kararının eki kararın öncelikle **YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASINA**, akabinde **İPTALİNE** karar verilerek yargılama giderleri ile vekalet ücretinin karşı taraf üzerinde bırakılmasını saygılarımızla talep ederiz.

Davacı Türkiye Barolar Birliği
Vekili

Ekler:

Onanmış Vekaletname Örneği,
Cumhurbaşkanlı Kararı ve eki karar